

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 269/2017-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti [REDAKČIA] a [REDAKČIA], obaja bytom [REDAKČIA] zastúpených advokátom JUDr. Romanom Cibulkom, Hlavná 13, Trnava, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 61/2006 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 396/2014-26 zo 6. novembra 2014, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] a [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 61/2006 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 396/2014-26 zo 6. novembra 2014 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 000 € (slovom jedentisíc eur), ktoré im je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Trnava je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] trovy konania v sume 312,34 € (slovom tristodvanásť eur a tridsaťštyri centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. Romana Cibulku, Hlavná 13, Trnava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 61/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovatelia uviedli, že 9. júna 2006 podali na okresnom súde návrh na začatie konania o neplatnosť dražby (spolu s návrhom na vydanie predbežného opatrenia), ktoré sa vedie na okresnom súde pod sp. zn. 24 C 61/2006. Ku dňu vypracovania tejto sťažnosti nie je vo veci sťažovateľov stále právoplatne rozhodnuté, a to napriek tomu, že ústavný súd vo svojom predchádzajúcom náleze č. k. II. ÚS 396/2014-26 zo 6. novembra 2014, ktorým rozhodol o predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľov na zbytočné priet'ahy v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných priet'ahov. Okresný súd v predmetnej veci naďalej koná so zbytočnými priet'ahmi a stále porušuje základné ústavné práva sťažovateľov a práva zaručené dohovorom.

3. Sťažovatelia argumentovali, že z obsahu súdneho spisu sp. zn. 24 C 61/2006 je možné zistiť, že po náleze ústavného súdu č. k. II. ÚS 396/2014-26 zo 6. novembra 2014 sa v predmetnej veci fakticky neuskutočnilo žiadne plnohodnotné pojednávanie, a z priebehu súdneho konania je evidentná neefektívnosť a nesústredenosť okresného súdu, ktorý vo veci nekoná tak, aby bolo o návrhu sťažovateľov čo najskôr právoplatne rozhodnuté a aby tak bol definitívne odstránený stav právnej a faktickej neistoty, v ktorom sa títo už takmer 11 rokov nachádzajú.

4. Podľa názoru sťažovateľov o neefektívnej a nesústredenej činnosti okresného súdu svedčia tieto skutočnosti vyplývajúce z obsahu súdneho spisu:

- 18. februára 2015 okresný súd uskutočnil vo veci prvé pojednávanie, na ktorom konštatoval, že účastníci konania sa nedostavili, hoci majú predvolanie riadne vykázané, a preto pojednávanie odročil na 20. máj 2015. Predmetné pojednávanie okresný súd uskutočnil a neprítomnosť účastníkov v zápisnici o pojednávaní skonštatoval napriek tomu, že 17. februára 2015 (teda predchádzajúci deň) mailom účastníkom oznamoval, že nie sú splnené podmienky pre uskutočnenie pojednávania a nový termín im bude oznamovaný,

- o zmenách žaloby, ktoré boli okresnému súdu doručené ešte 8. októbra 2014 a 17. decembra 2015, okresný súd rozhodol s veľkým časovým odstupom (o zmene návrhu doručeného 17. decembra 2015 rozhodol až 9. februára 2017, t. j. viac ako s ročným časovým odstupom),

- okresný súd síce nariad'oval pojednávania, na ktoré predvolával účastníkov konania, jeho postup bol však formálny a jeho účelom bolo iba deklarovat', že okresný súd koná. Okresný súd vo veci od rozhodnutia ústavného súdu č. k. II. ÚS 396/2014-26 zo 6. novembra 2014 uskutočnil tri pojednávania (18. februára 2015, 6. novembra 2015 a 12. februára 2016) a ďalšie ním nariadené pojednávania boli zrušené, takže vo veci sa v podstate neuskutočnilo žiadne plnohodnotné pojednávanie, z ktorého by bola evidentná snaha súdu naplniť cieľ súdneho konania,

- okresný súd efektívne nevyužíval zákonom mu dané možnosti zabezpečiť na pojednávaniach účasť tých účastníkov konania, ktorých vypočutie považoval za potrebné a účelné, prípadne týmto doručiť upovedomenie o pojednávaní.

5. S poukazom na už uvedené sťažovatelia tvrdia, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, a tým i k porušovaniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže okresný súd nebol schopný v priebehu takmer ďalších troch rokov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 396/2014-26 zo 6. novembra 2014 vydať v predmetnej veci meritórne rozhodnutie a o návrhu sťažovateľov sa tak koná už jedenásty rok.

6. Sťažovatelia poukazujú na to, že priet'ahy, ktoré naďalej pretrvávajú v postupe okresného súdu, nie je možné pripísať na ich vrub a nemožno ich zdôvodniť ani skutkovou prípadne právnou zložitou veci. Pokračujúci stav faktickej a právnej neistoty na sťažovateľov dolieha o to viac, že sa v konečnom dôsledku dotýka takej existenčnej otázky, akou je otázka bývania.

7. Na základe uvedených skutočností sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd o sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov [redacted]... a [redacted]... na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako i ich právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 24C 61 /2006 v období od 6.11.2014 doposiaľ porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 24C 61/2006 sa prikazuje konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Sťažovateľom [redacted] a [redacted] sa priznáva finančné zadosťučinenie a to každému v sume 1 500,- €, ktoré je im povinný poukázať Okresný súd Trnava a to dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný nahradiť sťažovateľom trovy ich právneho zastúpenia v celkovej výške 312,34 € na účet právneho zástupcu sťažovateľov JUDr. Romana Cibulku... a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

8. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 269/2017-6 z 24. mája 2017 ju prijal na ďalšie konanie v rozsahu namietaného

porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 61/2006 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 396/2014-26 zo 6. novembra 2014.

9. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedu okresného súdu, aby oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a aby sa vyjadril k sťažnosti. Predseda okresného súdu v prípise sp. zn. 1 SprV/403/2017 doručenom ústavnému súdu 30. júna 2017 oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a uviedol:

„Po nadobudnutí právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR č. II. ÚS 396/2014- 26 zo dňa 6.11.2014 (sťažovateľmi namietané obdobie) boli vykonané v predmetnej veci nasledovné úkony:

- pojednávanie dňa 5.12.2014 bolo odročené na 18.2.2015, nakoľko žalovaný v 3. rade a žalovaný v 4. rade nemali predvolanie na pojednávanie riadne doručené,

- pojednávanie dňa 18.2.2015 bolo odročené na 20.5.2015, nakoľko žalovaný v 3. rade nemal predvolanie na pojednávanie riadne doručené (zo zápisnice vyplýva že súd nemá predvolanie vykázané, napriek opakovanej snahe formou zisťovania pobytu, doručovania prostredníctvom OO PZ, výzvy matke žalovaného v 3. rade na oznámeniu jeho pobytu, atď.)

- dňa 2.4.2015 sa podarilo doručiť predvolanie na pojednávanie na 20.5.2015 žalovanému v 3. rade (prostredníctvom OO PZ),

- pojednávanie dňa 20.5.2015 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti vtedajšej zákonnej sudkyne,

- uznesením zo dňa 20.5.2015 súd pripustil zmenu petitu,

- následne súd vytýčil pojednávanie na deň 6.11.2015,

- podaním doručeným súdu dňa 5.11.2015 právny zástupca žalovaného v 2. rade ospravedlnil svoju neúčast' z pojednávania vytýčeného na deň 6.11.2015 z dôvodu kolízie s inými pracovnými povinnosťami, z účasti na pojednávaní sa ospravedlnil aj samotný žalovaný v 2. rade; pojednávanie bolo odročené na 12.2.2016 s tým, že bol vyzvaný právny zástupca žalobcov aby zaslal súdu vyjadrenie,

- dňa 6.12.2015 právny zástupca žalobcu doručil súdu návrh na pripustenie zmeny žalobného návrhu, spresnenie/doplnenie petitu,

- pojednávanie dňa 12.2.2016 bolo odročené na neurčito z dôvodu, že žalovaný v 4. rade nemal predvolanie doručené.

- dňa 21.9.2016 súd vytýčil pojednávanie na 16.11.2016, ktoré bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti vtedajšej zákonnej sudkyne,

- dňa 9.12.2016 bol spis pridelený sudkyňi [REDAKOVANÉ] z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti predchádzajúcej zákonnej sudkyne [REDAKOVANÉ],

- uznesením zo dňa 9.2.2017 súd pripustil zmenu žaloby, a vyzval žalovaných aby sa vo veci vyjadrili; dňa 28.2.2017 žalovaný v 2. rade doručil vyjadrenie k zmene žalobného petitu,

- dňa 25.4.2017 bol spis pridelený terajšej zákonnej sudkyňi.

V danom prípade sa jedná o skutkovo zložitú vec, pričom v čase po doručení predchádzajúceho nálezu Ústavného súdu Okresný súd Trnava vykonával procesné úkony v primeraných lehotách, keď viaceré pojednávania boli odročené práve z dôvodu nemožnosti doručiť predvolania na pojednávanie, resp. iné súdne písomnosti stranám sporu.

Je treba tiež poukázať na skutočnosť, že niektoré vytýčené pojednávania boli odročené aj z dôvodu práceneschopnosti vtedajšej zákonnej sudkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] - v takomto prípade sa jedná o objektívnu, súdom neovplyvniteľnú skutočnosť, ktorá spomalila postup v konaní. Vzhľadom k tomu, že práceneschopnosť sudkyne trvala (a aj stále trvá), bolo potrebné vec dvakrát prerozdeliť; t.č. vo veci konajúcej sudkyňi bola vec pridelená koncom apríla 2017. Dĺžka doterajšieho konania je tiež spôsobená objektívnou skutočnosťou, keď Okresný súd Trnava je dlhodobo personálne poddimenzovaný (na čo jednotliví sudcovia pravidelne upozorňujú), dĺžka konania je teda spôsobená objektívnym stavom; túto skutočnosť nie je možné pripísať na vrub konajúceho súdu.“

10. Dňa 30. júna 2017 vyzval ústavný súd právneho zástupcu sťažovateľov, aby sa vyjadril, či trvajú na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenie predsedu okresného súdu k sťažnosti na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

11. Právny zástupca sťažovateľov v podaní doručenom ústavnému súdu 11. júla 2017 oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci, a uviedol, že z vyjadrenia okresného súdu *„nevyplyvajú také skutočnosti, ktoré by súd zbavovali zodpovednosti za zbytočné prietahy, na ktoré vo svojej sťažnosti poukazujeme.*

Nestotožňujeme sa inak s tvrdením predsedu súdu, že by sa v danom prípade jednalo o skutkovo zložitú vec.

Pokiaľ potom súd prietahy v predmetnom konaní zdôvodňuje takými okolnosťami, akými sú práceneschopnosť zákonnej sudkyne a personálna poddimenzovanosť súdu, poukazujeme v tomto smere na ustálenú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej tieto okolnosti nemôžu byť dôvodom znižujúcim alebo dokonca vylučujúcim zodpovednosť súdu zbytočné prietahy v súdnom konaní“.

12. Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľov a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

13. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný

zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

15. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v predmetnom konaní v období po právoplatnosti nálezu sp. zn. II. ÚS 396/2014 zo 6. novembra 2014, teda od 21. januára 2015, došlo opakovane k porušeniu označených práv sťažovateľov.

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

18. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý určuje,

že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

19. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o neplatnosti dražby bytu. Po právnej stránke ide o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľmi a okresným súdom ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil v posudzovanom období napadnutého konania žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej zložitosti veci. Zo skutkového hľadiska ústavný súd zastáva názor, že ide o vec, ktorú možno považovať za fakticky zložitejšiu (z dôvodu viacerých žalovaných, ktorým opakovane nebolo možné doručiť súdne písomnosti vrátane predvolaní na pojednávanie). Ústavný súd ale zároveň konštatuje, že faktická zložitosť veci nemôže ospravedlniť skutočnosť, že vec ani po uplynutí jedenástich rokov od podania žaloby nie je právoplatne skončená, najmä ak predmet sporu súvisí s riešením bytovej otázky sťažovateľov a ústavný súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov.

Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd posudzujúc preskúmanú časť napadnutého konania konštatuje, že nezistil, že by sťažovatelia prispeli k predĺžovaniu konania.

Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní v určenom období, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 24 C 61/2006 vyplýva, že okresný súd rozhodoval o návrhoch sťažovateľov na zmenu žalobného petitu s dlhým časovým odstupom, keď o návrhu doručenom 8. októbra 2014 rozhodol až uznesením z 20. apríla 2015 a o ďalšom ich návrhu doručenom 16. decembra 2015 rozhodol uznesením z 9. februára 2017.

Ústavný súd sa stotožňuje s názorom sťažovateľov, že v posudzovanom priebehu napadnutého konania sa neuskutočnilo ani jedno plnohodnotné pojednávanie, na ktorom by bol nárok sťažovateľov meritórne prerokovaný, keďže

- pojednávanie nariadené na 18. február 2015 bolo odročené na 20. máj 2015 z dôvodu nevykázaného doručenia predvolania žalovanému v 3. rade,
- pojednávanie nariadené na 20. máj 2015 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne,
- pojednávanie nariadené na 6. november 2015 bolo odročené na 12. február 2016 z dôvodu kolízie pracovných povinností právneho zástupcu žalovaného v 2. rade, ktorý sa z účasti na pojednávaní ospravedlnil (súčasne sa ospravedlnil aj žalovaný v 2. rade),
- pojednávanie nariadené na 12. február 2016 bolo odročené na neurčito z dôvodu nevykázaného doručenia predvolania žalovanému vo 4. rade,
- pojednávanie nariadené na 16. november 2016 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

20. Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť tieto prieťahy (práceneschopnosť zákonnej sudkyne), ústavný súd s odkazom na svoju ustálenú judikatúru (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03) neakceptoval. Personálne problémy spôsobené práceneschopnosťou zákonnej sudkyne nemôžu byť na ťarchu sporových strán a nemajú povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť príslušného súdu.

21. Zohľadňujúc charakter i doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania, v ktorom okresný súd ani po viac ako jedenástich rokoch od jeho začatia právoplatne nerozhodol, ústavný súd dospel k záveru, že v ňom došlo k zbytočným prieťahom

spôsobeným tak neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou okresného súdu v období od nadobudnutia právoplatnosti nálezu sp. zn. II. ÚS 396/2014 zo 6. novembra 2014. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.

22. Ústavný súd aj napriek záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, vzhľadom na to, že túto povinnosť mu uložil už vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 396/2014 zo 6. novembra 2014.

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovatelia v sťažnosti žiadajú o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume po 1 500 € pre každého z nich z dôvodu ich pokračujúceho stavu faktickej i právnej neistoty v existenčnej otázke bývania.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vychádzajúc na jednej strane predovšetkým z doterajšej neprimeranej dĺžky napadnutého konania, ako aj jeho nedostatočnej efektivity v konaní a berúc zároveň do úvahy skutočnosť, že predmet sporu sa týka bytovej otázky sťažovateľov, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

24. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátom JUDr. Romanom Cibulkom. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Každému zo sťažovateľov priznal za každý úkon vykonaný v roku 2017 sumu 147,33 €, čo po znížení o 50 % podľa § 13 ods. 2 vyhlášky predstavuje sumu 294,66 €, režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony pri dvoch sťažovateľoch vykonané v roku 2017 po 8,84 €, čo spolu predstavuje sumu 330,04 €. Keďže sťažovatelia si v sťažnosti uplatnili

náhradu trov konania vo výške 312,34 €, ústavný súd (viazaný petitom sťažnosti) im priznal trovy konania v nimi požadovanej sume (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júla 2017